

Siniša Brlas
Miroslav Venus

Projekt

**„Proaktivna skrb o mentalnom
zdravlju obitelji: savjetovališni
i preventivni postupci usmjereni
pomoći u organizaciji slobodnog
vremena“**

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravnske županije

Ministarstvo zdravlja
Republike Hrvatske

Projekt

**„Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju obitelji:
savjetovanišni i preventivni postupci usmjereni
pomoći u organizaciji slobodnog vremena“**

Provoditelj

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravske županije

Partner

Udruženje klubova liječenih alkoholičara Slatina

Suradnici

Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici
Odgovno-obrazovne ustanove u Virovitičko-podravskoj županiji

Projekt se provodi uz financijsku potporu

Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske

Vrijeme provedbe

od 15. srpnja 2014. do 15. srpnja 2015. godine

Autori publikacije

Siniša Brlas, prof. (voditelj projekta)
Prim. mr. sc. Miroslav dr. Venus (za nakladnika)

Nakladnik

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravske županije

Virovitica, lipanj 2015.

Ciljevi projekta

1. Psihoeduciranost usmjerena osnaživanju studenata u donošenju pozitivnih odluka u životu (univerzalna prevencija).
2. Pomoć studentima u organizaciji slobodnog vremena (univerzalna prevencija).
3. Bolja specifična educiranost studenata o opasnostima koje proizlaze iz rizičnih ponašanja kao što su zloupotreba droga i prekomjerno pijenje alkoholnih pića (selektivna prevencija).
4. Rana intervencija i rehabilitacija studenata s teškoćama u mentalnom funkcioniranju s ciljem prevencije rizičnih ponašanja (indicirana prevencija).
5. Bolja županijska (krovn) organiziranost klubova liječenih alkoholičara.
6. Bolja educiranost stručnih osoba koje sudjeluju u liječenju i rehabilitaciji alkoholičara i članova njihovih obitelji.
7. Kapacitiranost samozaštitnim potencijalima obitelji koje su u riziku.

Tijek provedbe aktivnosti

OŽUJAK 2014.

Pokrenuta inicijativa za osnivanje Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravške županije, iskazivanje interesa partnera za sudjelovanje u projektu, 21. ožujka 2014. godine

U petak 21. ožujka 2014. godine u prostorijama Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije održan je inicijativni sastanak za osnivanje Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravške županije. Klubovi liječenih alkoholičara funkcioniraju kao samostalne organizacije (Udruženje klubova liječenih alkoholičara Slatina, Udruga klubova liječenih alkoholičara Virovitica i Klub liječenih alkoholičara Pitomača). Potreba za boljom stručnom podrškom, suradnjom i umrežavanjem uvjetovala je ovu inicijativu o njihovu povezivanju na županijskoj razini.

Na sastanku u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije su osim predstavnika klubova liječenih alkoholičara (VMS Višnja Kajzer, Marija Turk-Kučić, dr. med., Ivan Halavuk, Mirko Rak i Martin Žeđa) nazočili i ravnatelj Zavoda prim. mr. sc. Miroslav dr. Venus, profesor Siniša Brlas, psiholog u Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja Zavoda i Snježana dr. Karničnik, suradnica Zavoda i v.d. predstojnika Djelatnosti za psihijatriju Opće bolnice Virovitica. U sljedećim mjesecima predstoji niz organizacijskih aktivnosti kako bi ova hvale vrijedna ideja bila oživotvorena.

- **Određivanje partnera i suradnika u projektu, tijekom mjeseca**

TRAVANJ 2014.

- **Koordinacija s partnerom (UKLA Slatina), definiranje ciljeva i kreiranje sadržaja projekta, od 1. do 10. travnja 2014. godine**
- **Prijavlivanje na natječaj Ministarstva zdravlja, 11. travnja 2014. godine**

SRPANJ 2014.

- **Prilagodba obrasca proračuna projekta i dostava u Ministarstvo zdravlja, 9. srpnja 2014. godine**
- **Potpisivanje ugovora s Ministarstvom zdravlja, 16. srpnja 2014. godine**
- **Dogovori s partnerom i suradnicima o realizaciji projektnih aktivnosti, 18. srpnja 2014. godine**
U petak 18. srpnja 2014. godine u Visokoj školi za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici održani su sastanci s dekanicom i prodekanima, a potom i s klubovima liječenih alkoholičara u Virovitičko-podravskoj županiji te su dogovorene aktivnosti na provedbi projekta u narednom razdoblju.

- **Stručna podrška i dežurstva u klubovima liječenih alkoholičara u Pitomači i Virovitici, od 22. srpnja 2014. do 30. studenog 2014. godine**

Stručnu podršku u klubovima liječenih alkoholičara u Virovitici i Slatini kroz dežurstva su provodili Snježana Karničnik, dr. med. spec. psihijatar i psiholog Siniša Brlas, prof..

KOLOVOZ 2014.

- **Priprema Ankete o ovisnostima za provedbu u Visokoj školi za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici, tijekom mjeseca**
- **Planiranje rada savjetovališta u Visokoj školi za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici, tijekom mjeseca**

RUJAN 2014.

- **Koordinacija s partnerom (UKLA Slatina), 17. rujna 2014. godine**
Održan je radni sastanak s partnerom (UKLA Slatina) s ciljem dogovaranja rokova u vezi s udruživanjem u zajednicu klubova na županijskoj razini i održavanja senzibilizacijske edukacije za potencijalne stručne voditelje klubova.
- **Dogovori sa suradnicima o realizaciji projektnih aktivnosti, 23. rujna 2014. godine**
U utorak 23. rujna 2014. godine

održan je sastanak s dekanicom Visoke škole za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici te su dogovoreni precizni termini početka anketiranja studenata Anketom o ovisnostima.

- **Koordinacija s partnerom (UKLA Slatina), 24. rujna 2014. godine**
Održan je novi radni sastanak s partnerom (UKLA Slatina) s ciljem dogovaranja o elementima u vezi s udruživanjem u zajednicu klubova na županijskoj razini i održavanja senzibilizacijske edukacije za potencijalne stručne voditelje klubova.

LISTOPAD 2014.

- **Koordinacija s partnerom (UKLA Slatina), 1. listopada 2014. godine**
Održan je još jedan radni sastanak s partnerom (UKLA Slatina), ali i s ostalim klubovima liječenih alkoholičara u Virovitičko-podravskoj županiji s ciljem daljnjega dogovaranja o elementima u vezi s udruživanjem u zajednicu klubova na županijskoj razini i održavanja senzibilizacijske edukacije za potencijalne stručne voditelje klubova.
- **Koordinacija s partnerom (UKLA Slatina), 15. listopada 2014. godine**
Održan je novi u nizu radni sastanak s partnerom (UKLA Slatina), ali i s ostalim klubovima

liječenih alkoholičara u Virovitičko-podravskoj županiji s ciljem dogovaranja o udruživanju u zajednicu klubova na županijskoj razini, a potom i održavanja senzibilizacijske edukacije za potencijalne stručne voditelje klubova.

- **Početak provedbe istraživanja među studentima, 15. listopada 2014. godine**

Održan je radni sastanak voditelja projekta profesora Siniše Brlasa, psihologa u Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije sa Studentskim zborom Visoke škole za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici i dekanicom doc. dr. sc. Vesnom Bedeković na kojemu je dogovoren tijek provedbe istraživanja među studentima. Studentski zbor aktivno će se uključiti u istraživački proces anketiranjem studenata, a sve će se provoditi pod stručnim nadzorom stručnjaka iz Zavoda za javno zdravstvo koji su i osmislili istraživanje. Planirano je da anketiranje studenata bude dovršeno do kraja mjeseca studenog ove godine nakon čega će uslijediti statistička obrada podataka i izrada publikacije o istraživanju.

- **Koordinacija s partnerom (UKLA Slatina), 21. listopada 2014. godine**
Održan je posljednji u nizu radni sastanak s partnerom (UKLA Slatina), ali i s ostalim klubovima liječenih alkoholičara u Virovitičko-podravskoj županiji, s ciljem konačnog dogovaranja o Osnivačkoj skupštini Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravске županije.
- **Sastanak s voditeljima školskih programa prevencije ovisnosti, 17. listopada 2014. godine**
Održan je stručni sastanak voditelja Školskih preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji na kojemu se raspravljalo o zajedničkom radu na novom, izmijenjenom i dopunjenom izdanju vodiča "Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji". Ispred Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije sastanku je nazočio voditelj projekta profesor Siniša Brlas, psiholog u Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja.
- **Osnivačka skupština Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravске županije, 24. listopada 2014. godine**
Održana je osnivačka skupština Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravске županije. Skupština je održana u prostoru Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije.

STUDENI 2014.

- **Savjetovalište za studente, započelo s radom 10. studenog 2014. godine**

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije i Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici zajednički su postigli i potpisali Ugovor o suradnji kako bi organizirali psihološku pomoć studentima. Radi se o savjetovalištu za studente koje je organizirano u Visokoj školi i u kojemu stručnu pomoć pruža profesor Siniša Brlas, psiholog koji inače radi u Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije. Ova je suradnja dio projekta „Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju obitelji; savjetovališni i preventivni postupci usmjereni pomoći u organizaciji slobodnog vremena“. Cilj je ovoga savjetovališta ponuditi studentima stručnu pomoć u rješavanju različitih problema na koje nailaze tijekom svojega školovanja, i to tako da im je pomoć dostupna upravo u ustanovi u kojoj se školuju te ih osnažiti u donošenju pozitivnih odluka u životu, osobito onih koje su povezane s organizacijom njihova slobodnog vremena. Savjetovalište je s radom započelo u ponedjeljak 10. studenog

2014. godine i tijekom provedbe projekta obuhvaćeni su planirani oblici psihoedukacije i specifične edukacije studenata koji su bili uključeni u rad savjetovališta.

- **Sastanak Zajednice klubova liječenih alkoholičara, 12. studenog 2014. godine**
Održan je sastanak Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravške županije s ciljem dogovaranja senzibilizacijskog tečaja za potencijalne stručne voditelje klubova liječenih alkoholičara.
- **Sastanak Zajednice klubova liječenih alkoholičara, 19. studenog 2014. godine**
Održan je još jedan sastanak Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravške županije s ciljem konačnog dogovaranja oko programa senzibilizacijskog tečaja za potencijalne stručne voditelje klubova liječenih alkoholičara.
- **Tečaj senzibilizacije Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravške županije, 21. studenog 2014. godine**
Održan je tečaj senzibilizacije za potencijalne stručne voditelje klubova liječenih alkoholičara u Virovitičko-podravskoj županiji. Nakon što je nedavno u listopadu ove godine osnovana Zajednica klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravške županije, ovaj je tečaj prva edukacija

novosnovane udruge. Edukacija je održana u zgradi Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravke županije. Na tečaju je sudjelovalo tridesetak polaznika iz različitih resora (zdravstveni sustav, sustav socijalne skrbi, pravosuđe, policija, nevladin sektor i ostali). Predavači su bili priznati stručnjaci na području borbe protiv alkoholizma: prim. mr. sc. Miroslav dr. Venus, Siniša Brlas, prof., Marija Turk-Kuči, dr. med., prim. dr. sc. Željko dr. Marinić, Ksenija Vujanović-Juras, prof. i Višnja Kajzer, bacc. med. techn..

PROSINAC 2014.

- Završetak anketiranja studenata i početak statističke obrade podataka, 1. prosinca 2014. godine**
 Kako je i planirano, anketiranje studenata dovršeno je do kraja mjeseca studenog 2014. godine nakon čega je od 1. prosinca 2014. godine uslijedila statistička obrada podataka.

- Podjela vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ učenicima osnovnih škola, 22. prosinca 2014. godine**
 U Velikoj vijećnici Virovitičko-podravke županije održan je sastanak s voditeljima školskih programa prevencije ovisnosti kojima su uručeni primjerci vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ i koje su oni potom podijelili učenicima sedmih razreda u svojim osnovnim školama prije odlaska učenika na zimski odmor.

- Završetak statističke obrade podataka, 31. prosinca 2014. godine**
 Do kraja mjeseca prosinca 2014. godine dovršena je statistička obrada podataka te je uslijedilo kreiranje publikacije s rezultatima istraživanja.

SVIBANJ 2015.

- **Predstavljanje publikacije „Istraživanje o pušenju, alkoholu, kockanju, drogama i slobodnom vremenu među studentima Visoke škole za menadžment u turizmu i informatici u Virovatici“ i podjela vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ studentima, 27. svibnja 2015. godine**

Nakon provedenog anketiranja studenata izrađena je publikacija s tekstualnim i tabličnim prikazom rezultata. Publikacija je javnosti predstavljena 27. svibnja 2015. godine u prostoru Visoke škole za menadžment u turizmu i informatici u Virovatici. O knjizi su govorili autori: dekanica Visoke škole doc. dr. sc. Vesna Bedeković, prof. v. š., ravnatelj Zavoda za za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije prim. mr. sc. Miroslav Venus, dr. med. i voditelj projekta Siniša Brlas, prof.. U okviru ove aktivnosti studentima su podijeljeni primjerci vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“.

- **Provedba evaluacije, 27. svibnja 2015. godine**

U okviru predstavljanja publikacije „Istraživanje o pušenju, alkoholu, kockanju, drogama i slobodnom vremenu među studentima Visoke škole za menadžment u turizmu i informatici u Virovatici“, među studentima Visoke škole provedena je i evaluacija dijela projekta koji se odnosi na provedeno istraživanje. Rezultati evaluacije prikazani su dalje u tekstu.

LIPANJ 2015.

- **Izrada publikacije o projektu, tijekom lipnja 2015. godine**

Mjerenje rezultata (evaluacija)

Nakon provedenih projektnih aktivnosti, tijekom svibnja 2015. godine provedena je predviđena evaluacija procesa i ishoda istraživanja

(kao dijela projekta) među studentima (N = 97). Rezultati ove evaluacije su sljedeći:

1. Na skali od 1 do 5 ocjenama kao u školi sudionici istraživanja ocijenili su dolje navedeno sljedećim prosječnim ocjenama:

	OCJENE				
	1	2	3	4	5
Informiranost studenata o svrsi istraživanja				3,97	
Organizacija i provedba istraživanja				4,26	
Razumljivost pitanja u anketnom upitniku				4,45	
Korisnost rezultata za moguću pomoć studentima				3,92	

2. Studenti su naveli sljedeće prijedloge ili primjedbe:

- kraće trajanje ankete
- zanimljiviji način provedbe istraživanja

Rezultati unutarnje evaluacije projekta u cjelini u skladu su s postavljenim ciljevima unutar projekta:

1. Bolja psihoeduciranost i specifična educiranost studentske populacije.
2. Kvalitetnija organiziranost i viši stupanj zadovoljstva provođenjem slobodnog vremena kod mladih (studenata).

3. Daljnje usporavanje trenda štetne zloupotrebe sredstava ovisnosti, osobito među mladima, te preveniranje ostalih rizika za mentalno zdravlje.
4. Bolja organiziranost sustava klubova liječenih alkoholičara na županijskoj razini i bolja educiranost stručnih kadrova.
5. Bolja zaštićenost obitelji izloženih riziku od razvoja psihosociopatološke dinamike.

Aktivnosti partnera

Od rujna do listopada 2014. godine organizirano je i održano više radnih sastanaka Inicijativnog odbora za osnivanje Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravške županije. Sudjelovali su članovi klubova iz Slatine i Virovitice, kao i voditelj projekta iz Zavoda za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravške županije.

Potom je 24. listopada 2014. godine održana Osnivačka skupština Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravške županije.

Usvojen je Statut Zajednice i izabrana su radna tijela Zajednice. Sudjelovalo je oko 45 osoba.

Članovi klubova iz Slatine zatim su sudjelovali na Večeri pučke poezije u Križevcima 15. studenog 2014. godine gdje su čitali poeziju članova klubova. Također su sudjelovali na proslavi 40. godišnjice rada alkohološkog kluba u Križevcima.

Zaključak

Projekt „Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju obitelji: savjetovanišni i preventivni postupci usmjereni pomoći u organizaciji slobodnog vremena“ obuhvatio je razdoblje od godine dana, počevši formalno od 15. srpnja 2014. godine, iako su pripremne aktivnosti (koordinacija partnera i sl.) započete i ranije, još od ožujka 2014. godine. Tijekom provedbe projekta provedene

Zatim je 21. studenog 2014. godine održan Tečaj senzibilizacije za alkoholom i drugim sredstvima izazvane ovisnosti, namijenjen za zdravstvene, socijalne i druge stručne radnike te zainteresirane osobe. Sudjelovalo je oko 30 osoba što je pokazatelj da je tečaj bio potreban i uspješan.

Od prosinca 2014. do svibnja 2015. godine održavaju se radni sastanci Zajednice, planiraju se daljnje aktivnosti i dogovara stručni rad. Sastanci se održavaju u prostoru Zavoda za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravške županije, a u tijeku je priprema za ishođenje adekvatnog prostora za rad UKLA Virovitica i za rad Zajednice. Sredstva iz projekta namjenski su iskorištena za navedene aktivnosti.

su sve predviđene aktivnosti i projekt je postigao sve predviđene ciljeve. Nakon provedene evaluacije možemo zaključiti da je sljedivost projekta jedna od važnijih njegovih komponenti, naravno uz postizanje ciljeva projekta. Stoga je namjera i ubuduće stručne kapacitete usmjeravati prema osnaživanju svih dionika koji sudjeluju u preventivnim aktivnostima.

Projekt

„Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju
obitelji: savjetovanišni i preventivni
postupci usmjereni pomoći u organizaciji
slobodnog vremena“

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravnske županije

Ministarstvo zdravlja
Republike Hrvatske